

Daniel Kitabı — Yüz Əllinci Bölüm

Yezeke 37-nin şərhı və onun son günlərlə əlaqəsi

Jeff Pippenger

2024-03-21

Yezeke iki xalqın bir olması prosesini təsvir etdikdən sonra bildirir ki, həmin xalqa Padşah Davud hökmlərini edəcək, Allah onlarla əhd bağlayacaq və Onun məskəni onların arasında olacaqdır.

Onlar artıq öz bütələri ilə, nə də öz iyrənc şeyləri ilə, yaxud hər hansı üsyanları ilə özlərini murdar etməyəcəklər; amma Mən onları günah etdikləri bütün məskənlərindən xilas edəcəyəm və onları təmizləyəcəyəm; beləliklə onlar Mənim xalqım olacaqlar, Mən də onların Allahı olacağam. Qulum Davud onların üzərində padşah olacaq; onların hamısının bir çobanı olacaq; onlar Mənim hökmlərimlə də yeriyəcək, qaydalarımın riayət edəcək və onları yerinə yetirəcəklər. Onlar qulum, Yaquba verdiyim torpaqda — atalarınızın yaşadığı torpaqda — məskunlaşacaqlar; onlar orada, özləri, övladları və övladlarının övladları əbədi olaraq yaşayacaqlar; qulum Davud isə əbədi olaraq onların hökmdarı olacaq. Bundan əlavə, Mən onlarla sülh əhdi bağlayacağam; bu, onlarla əbədi bir əhd olacaq; Mən onları yerləşdirəcəyəm, çoxaldacağam və Öz müqəddəs məkanımı əbədi olaraq onların arasında quracağam. Mənim məskənim də onlarla olacaq; bəli, Mən onların Allahı olacağam, onlar da Mənim xalqım olacaqlar. Millətlər biləcəklər ki, İsraili təqdis edən Mənəm, Rəbbəm, o zaman ki, Mənim müqəddəs məkanım əbədi olaraq onların arasında olacaqdır. Hezekiel 37:23–28.

Yezeke kitabının otuz yeddinci fəslı yüz qırxdörd min nəfərin möhürlənməsinin çox təfərrüatlı bir təqdimatını verir. İlahilik bəşəriyyətlə birləşdirildikdə bir millətə çevriləcək olan iki çubuq, və onların üzərində bir padşah olacaq. O bir millət son günlərdə Allahın kilsəsidir; onlar yüz qırxdörd min nəfərdir. O iki çubuq İsrailin şimal və cənub padşahlıqları üçün iki səpələnmə dövrüdür. O iki çubuq, Paulusun həmçinin Məsihi həmin bədənə “başı” kimi təqdim etdiyi zaman “bədən” adlandırdığı kəslərdir. Yezeke Paulusun “baş”ını “padşah Davud”, “bədən”i isə “bir millət” kimi müəyyən edir.

1856-cı ildə Hiram Edsonun “yeddi zaman” haqqında tamamlanmamış silsiləsində təmsil olunduğu kimi, Adventizmə verilən xəbərdə Edson, hər iki yeddi zaman dövrünün başlanğıc nöqtələri üçün Müqəddəs Kitabdakı istinad nöqtəsi kimi Yeşaya kitabının yeddinci fəslindəki altmış beş il peyğəmbərliyinə müraciət edir. Altmış beş illik zaman peyğəmbərliyi, Vəhy kitabındakı “qulağı olan eşitsin” deyilən ayələrə bənzər şəkildə, müəmmalı bir kontekstdə verilmişdir. Əgər dərk edə bilən gözləriniz və anlaya bilən qulaqlarınız varsa, həmin ayədə çox möhtəşəm bir şey vardır.

Çünki Suriyanın başı Dəməşqdır, Dəməşqin başı isə Rəzindir; altmış beş il ərzində Efrayim elə sındırılacaq ki, artıq xalq olmayacaq. Efrayimin başı Samariyadır, Samariyanın başı isə Remalyanın oğludur. Əgər iman etməsəniz, şübhəsiz ki, möhkəmlənməyəcəksiniz. Yeşaya 7:8, 9.

Altmış beş illik peyğəmbərlik e.ə. 742-ci ildə başladı və həmin altmış beş ilin içində, on doqquz il sonra, e.ə. 723-cü ildə İsrailin şimal padşahlığı Assuriya tərəfindən əsarətə aparıldı; bu illər e.ə.

677-ci ildə başa çatdıqda isə Mənəssə Babil tərəfindən əsir alındı. Həmin altmış beş il, həmçinin Yezekelin nəqlində bir çubuq olacaq iki millətin səpələnmələrinin sonunun yerinə yetmələrində də təmsil olunmuşdu. Bunlar müvafiq olaraq 1798, 1844 və 1863-cü illəri işarələyirdi. 1863-cü ildə rədd edilən xəbəri müəyyən edən ayələrdə, peyğəmbərliyin ifadə olunduğu xüsusi bir peyğəmbərlik vəhyi vardır.

Bu, bir millətin “baş”ının onun paytaxt şəhəri olduğunu və paytaxt şəhərinin “baş”ının da padşah olduğunu açıqlayan vəhydir. O, bu vəhyə iki şahid təqdim edir, sonra isə bütün peyğəmbərliyi və vəhyi bu müəmmalı sözlərlə yekunlaşdırır: “Əgər iman etməsəniz, şübhəsiz ki, möhkəmlənməyəcəksiniz.” Əgər padşahın baş olduğuna və başın da paytaxt şəhəri olduğuna iman etməsəniz, möhkəmlənməyəcəksiniz.

Şimal və cənub padşahlıqlarının iki çubuğunun birləşdirilməsi ilə meydana gətirilən Yezekelin xalqının bir padşahı olmalı idi; bu padşah bir başdır, yəni millətin paytaxt şəhəridir. Yezekelin bütün bu parçası, üçüncü vəy halının İslamının yeddinci surunun səsləndirilməsi dövründə İlahiliklə bəşəriyyətin birləşdirilməsini təmsil edən yüz qırx dörd minin möhürlənməsinin peyğəmbərlik xüsusiyyətlərindən bəhs edir.

Vəhy kitabının onuncu fəslindəki Yeddinci Surun səslənməsi günləri “artıq vaxt olmayacağı” zaman başlandı; bu isə üçüncü mələyin gəldiyi 22 oktyabr 1844-cü il idi. Həmin vaxt Yəhya o tarixin acılığını yaşadı və o anda ona məbədi ölçməsi, lakin müqəddəs məkanın və ordunun tapdalanmasının min iki yüz altmış illik tarixini kənara qoyması söyləndi; çünki həmin dövr başqa millətlərə verilmişdi.

Və mənim dənizin və yerin üzərində dayanmış gördüyüm mələk əlini göyə qaldırdı, və əbədi olaraq yaşayan, göyü və onda olanları, yeri və onda olanları, dənizi və onda olanları yaradanın adına and içdi ki, artıq vaxt olmayacaqdır; lakin yeddinci mələyin səsinin günlərində, o çalmağa başladığı zaman, Allahın sirri Onun qulları olan peyğəmbərlərə bildirdiyi kimi tamamlanacaqdır. Və göydən eşitdiyim səs yenə mənimlə danışdı dedi: Get, dənizin və yerin üzərində dayanan mələyin əlində açıq olan kiçik kitabı götür.

Mən mələyin yanına gedib ona dedim: «O kiçik kitabı mənə ver». O da mənə dedi: «Onu götür və ye; o, qarnını acı edəcək, amma ağzında bal kimi şirin olacaq». Mən kiçik kitabı mələyin əlindən götürüb yedim; o, ağzımda bal kimi şirin idi; lakin onu yeyən kimi qarnım acı oldu. O mənə dedi: «Sən yenidən bir çox xalqlar, millətlər, dillər və padşahlar barəsində peyğəmbərlik etməlisən». Mənə əsaya bənzər bir qamış verildi; mələk orada dayanıb dedi: «Qalx və Allahın məbədinə, qurbangahı və orada ibadət edənləri ölç. Lakin məbədin xaricində olan həyəti kənarda qoy və onu ölçmə; çünki o, başqa millətlərə verilmişdir; onlar müqəddəs şəhəri qırx iki ay ayaqları altına alacaqlar». Vəhy 10:5–11:2.

Yəhyanın 22 oktyabr 1844-cü ildə ölçməli olduğu məbəd, daxilində ibadət edənləri olan məbəd idi. Həyət isə kənarda saxlanmalı idi. Qurbangahı olan və daxilində ibadət edənləri də olan məbəd, səmavi məbədin Müqəddəs yeridir. Həyətdə bir qurbangah var idi, lakin o kənarda saxlanmalı idi; buna görə də Allahın məbəbində qalan yeganə digər qurbangah Müqəddəs Yerdə yerləşən buxur qurbangahıdır. 1844-cü ildə üçüncü mələyin gəlişi zamanı — bu da 11 sentyabr 2001-ci ildə

möhürlənmə vaxtının əvvəlində üçüncü mələyin gəlişini simvolizə edirdi — məbəd yalnız iki bölmədən ibarət idi.

Müqəddəs Məkan Kilsənin simvolu idi; Pavlus isə onu bədən kimi müəyyən edir, Ən Müqəddəs Məkan isə bədənənin başının simvolu idi. Müqəddəs məkan bəşəriyyətin simvoludur, Ən Müqəddəs Məkan isə ilahiliyin simvoludur. Qurbangah və qurbangahdan yüksələn, qalxıb Ən Müqəddəs Məkana daxil olan tüstü, bəşəriyyətin ilahiliklə birləşdiyi nöqtəni təmsil edir. Bəşəriyyət Ən Müqəddəs Məkana yalnız imanla daxil ola bilər, lakin imanlı insanların təcrübəsi Müqəddəs Məkanda yerləşir.

Orada onlar Allahın Kəlamını yeməlidirlər; bu, təqdim çörəkləri süfrəsi üzərindəki çörəklərlə təmsil olunur. Orada onlar, Kilsəni təmsil etdiyi bizə bildirilən yeddi qollu şamdanla təmsil olunduğu kimi, öz işıqlarını insanların önündə parlatmalı və səmavi Atalarını izzətləndirməlidirlər. Orada onlar, duaları Məsihin xidmətləri vasitəsilə birbaşa İlahi Hüzura yüksələrkən, ilahiliklə əlaqəyə girməlidirlər.

1798-ci ildən 1844-cü ilədək Məbədin Memarı, Öz ilahilik məbədi ilə birləşdirməyi niyyət etdiyi bəşəriyyət məbədinə ayağa qaldırdı, lakin bəşəriyyət üsyan etdi. 2001-ci ildən etibarən isə O, bir daha, yüz qırx dörd min kimi təmsil olunan bəşəriyyət məbədinə ayağa qaldırmaqdadır. Yezekələ görə, “padşah Davud” millət üzərində hökmranlıq etməlidir; bu millət ölü, quru Laodikeya sümükləri vadisindən tezliklə gələcək bazar günü qanunu zamanı bayraq kimi ucaldılan qüdrətli orduya çevrilir.

Cənubdakı Yəhuda padşahlığı, paytaxt şəhəri Yerusəlimin yerləşdiyi yer idi və xalq, padşah və paytaxt “baş”ı təmsil edir. Şübhəsiz ki, əgər iman etsəniz, möhkəmləndiriləcəksiniz. Şimal və cənub padşahlıqlarının münasibətində Yəhuda “baş” idi; paytaxt orada idi və bu, Rəbbin Öz adını yerləşdirmək üçün seçdiyi şəhərdir. Şimal padşahlığı isə “bədən” idi. Süleymanın dönüklüyü üzündən Rəbb Süleymana qarşı rəqiblər qaldırdı. O rəqiblərdən biri Yarovam idi; o, bölünmüş şimaldakı İsrail padşahlığının ilk padşahı oldu.

Nevat oğlu Yarovam, Seredadan olan bir Efratlı, Süleymanın qulu idi; anasının adı dul qadın Serua idi; o da padşaha qarşı əl qaldırdı. Onun padşaha qarşı əl qaldırmasının səbəbi isə bu idi: Süleyman Millonu tikdi və atası Davudun şəhərinin uçulmuş yerlərini bərpa etdi. Yarovam adlı bu adam igid və qəhrəman bir kişi idi; Süleyman bu gəncin çalışqan olduğunu görüb onu Yusif nəslinin bütün işlərinin üzərinə başçı təyin etdi. O vaxt Yarovam Yerusəlimdən çıxarkən, Şilolu peyğəmbər Ahiyya yolda ona rast gəldi; əynində yeni bir paltar var idi; onların ikisi də çöldə tək idilər. Ahiyya onun əynində olan yeni paltarı tutub on iki tikəyə cırdı. Sonra Yarovama dedi: “Özünə on tikə götür; çünki İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: ‘Budur, səltənəti Süleymanın əlindən qoparıb on qəbiləni sənə verəcəyəm. (Ancaq qulum Davudun xatirinə və İsrailin bütün qəbilələri arasından seçdiyim şəhər olan Yerusəlimin xatirinə onun üçün bir qəbilə qalacaq.)’”

Çünki onlar Məni tərk etdilər, Sidonluların ilahəsi Aştoretə, Moablıların allahı Kemoşa və Ammon övladlarının allahı Milkoma səcdə etdilər və Mənim yollarımla getmədilər; gözlərim önündə doğru olanı etmədilər, atası Davud etdiyi kimi, qayda-qanunlarımı və hökmlərimi

yerinə yetirmədilər. Ancaq bütün padşahlığı onun əlindən almayacağam; lakin qulüm Davudun xatirinə, seçdiyim və əmrlərimi, qayda-qanunlarımı qoruduğu üçün, onu ömrünün bütün günlərində başçı edəcəyəm. Amma padşahlığı onun oğlunun əlindən alacaq və onu sənə verəcəyəm, yəni on qəbiləni. Oğluna isə bir qəbilə verəcəyəm ki, qulüm Davud Mənim önümdə, adımı orada qoymaq üçün Özümə seçdiyim şəhər olan Yerusəlimdə həmişə bir çırağa malik olsun. 1 Padşahlar 11:26–36.

Yezekelin iki çomağı birləşdirdiyi zaman yaranan xalqın üzərində padşah olaraq “Davud” olmalı idi və Davud Allahın Öz adını yerləşdirməyi seçdiyi paytaxt şəhəri olan Yerusəlimdən hökm sürürdü. Şimaldakı on qəbilə bədən rəmzi idi, Yerusəlim isə baş rəmzi idi. Mənəşşenin günahlarına görə, Yəhuda e.ə. 677-ci ildə əsarətə aparılaraq Babilə sürgün edildi; bununla cənub padşahlığına qarşı “yeddi vaxt”lıq səpələnmənin başlanğıcı qoyuldu. Həmin vaxt Rəbb Yerusəlimi rədd etdi.

Buna baxmayaraq, Rəbb böyük qəzəbinin alovundan dönmədi; çünki Mənəşşe Onu bütün təhrikləri ilə Yəhudaya qarşı qəzəbləndirmişdi. Və Rəbb dedi: “İsraili necə hüçurumdan uzaqlaşdırmışamsa, Yəhudanı da eləcə hüçurumdan uzaqlaşdıracağam; seçdiyim bu Yerusəlim şəhərini və haqqında: ‘Adım orada olacaq’ dediyim evi də rədd edəcəyəm.” 2 Padşahlar 23:26, 27.

Öz adını qoymağı seçdiyi Yerusəlimdəki “ev”də idi; şəhər və ev rədd edildi, lakin Zəkəriyyə vasitəsilə belə bir vəd verildi ki, Rəbb bir daha Yerusəlimi seçəcəkdir.

Sonra Rəbbin mələyi cavab verib dedi: “Ey Ordular Rəbbi, yetmiş ildir qəzəbləndiyin Yerusəlimə və Yəhuda şəhərlərinə nə vaxta qədər mərhəmət göstərməyəcəksən?” Rəbb mənimlə danışan mələyə xoş sözlərlə, təsəlli verən sözlərlə cavab verdi. Mənimlə danışan mələk mənə dedi: “Bunu car çəkib söylə: Ordular Rəbbi belə deyir: Mən Yerusəlim və Sion üçün böyük bir qısqançılıqla qısqanıram. Arxayın yaşayan millətlərə isə çox şiddətlə qəzəblənmişəm; çünki Mən yalnız bir az qəzəblənmişdim, onlar isə beləni daha da artırdılar. Buna görə də Rəbb belə deyir: Mən mərhəmətlərlə Yerusəlimə dönmüşəm; Ordular Rəbbi deyir ki, Mənim evim orada tikiləcək, Yerusəlim üzərinə ölçü ipi çəkiləcək.”

Yenə nida et və de: Ordular Rəbbi belə deyir: Mənim şəhərlərim firavanlıq sayəsində yenə genişlənəcək; Rəbb Sionu yenə təsəlli edəcək və Yerusəlimi yenə seçəcək. Sonra gözlərimi qaldırıb baxdım və budur, dörd buynuz gördüm. Mənimlə danışan mələyə dedim: Bunlar nədir? O mənə cavab verdi: Bunlar Yəhudanı, İsraili və Yerusəlimi pərən-pərən salmış buynuzlardır. Rəbb mənə dörd sənətkar göstərdi. Mən dedim: Bunlar nə etməyə gəlmişlər? O danışib dedi: Bunlar Yəhudanı elə pərən-pərən salmış buynuzlardır ki, heç kəs başını qaldıra bilmədi; lakin bunlar onları vahiməyə salmaq, Yəhuda ölkəsini pərən-pərən salmaq üçün ona qarşı buynuz qaldırmış millətlərin buynuzlarını yerə atmaq üçün gəlmişlər.

Yenə gözlərimi qaldırıb baxdım və budur, əlində ölçü ipi olan bir adam vardı. Mən dedim: Hara gedirsən? O mənə dedi: Yerusəlimi ölçməyə gedirəm ki, onun eninin nə qədər, uzunluğunun nə qədər olduğunu görüm. Və budur, mənimlə danışan mələk irəli çıxdı, başqa bir mələk də onu qarşılamağa çıxdı və ona dedi: Qaç, bu gəncə söylə, de: Yerusəlim içindəki adamların və mal-qaranın çoxluğuna görə divarsız şəhərlər kimi məskun olacaq. Çünki Mən,

Rəbb deyir, onun ətrafında od divarı olacağam və onun ortasında izzət olacağam. Haydı, haydı, çıxın və şimal ölkəsindən qaçın, Rəbb deyir; çünki sizi göylərin dörd küləyi kimi yaydım, Rəbb deyir. Özünü qurtar, ey Babil qızı ilə yaşayan Sion. Çünki Ordular Rəbbi belə deyir: İzzətdən sonra O, məni sizi talan etmiş millətlərin yanına göndərdi; çünki sizə toxunan Onun göz bəbəyinə toxunur.

Çünki budur, əlimi onların üzərinə qaldıracağam, və onlar öz qullarına qənimət olacaqlar; və siz biləcəksiniz ki, Məni Ordular Rəbbi göndərmişdir. Sevin və şadlan, ey Sion qızı; çünki budur, Mən gəlirəm və sənin ortanda məskən salacağam, Rəbb belə deyir. Və o gündə bir çox millətlər Rəbbə qoşulacaq və Mənim xalqım olacaq; və Mən sənin ortanda məskən salacağam, və sən biləcəksən ki, Ordular Rəbbi Məni sənin yanına göndərmişdir. Və Rəbb müqəddəs torpaqda Yəhudanı Öz payı olaraq irs alacaq və Yerusəlimi yenidən seçəcək. Ey bütün bəşər, Rəbbin önündə sükut et; çünki O, Öz müqəddəs məskənindən qalxmışdır. Zəkəriyyə 1:12–2:13.

Rəbbin Yerusəlimi yenidən seçəcəyinə dair vədləri qədim İsrailin Babil əsarətindən sonra Yerusəlimi yenidən qurduğu zaman yerinə yetdi, lakin peyğəmbərlər daha çox özlərinin yaşadıkları günlərdən deyil, axır günlərdən danışirlər. Rəbb 22 oktyabr 1844-cü ildə “Öz müqəddəs məbəbindən qalxdı”; o zaman O, Müqəddəs Yerdən Ən Müqəddəs Yerə qalxıb keçdi və həmin vaxt Habakkuk İKİ-İYİRMİ ilə uyğun olaraq kəffarənin antitipik Günü yetişdiyi üçün “bütün bəşər” Rəbbin hüsurunda “sakit olmalı idi”.

Lakin Rəbb Öz müqəddəs məbəbindədir; qoy bütün yer üzü Onun hüsurunda sussun. Habakkuk 2:20.

O zaman Vəhy kitabının on birinci fəslində Yəhyaya məbədi ölçməsi buyuruldu; Zəkəriyyə də “yenə gözlərini qaldırıb baxanda, budur, əlində ölçü ipi olan bir adam”ı gördüyü zaman bunun şahidi olmuşdu. Sonra Zəkəriyyə dedi: “Haraya gedirsən?” Yəhya isə Zəkəriyyəyə dedi: “Yerusəlimi ölçməyə gedirəm ki, onun eni nə qədərdir və uzunluğu nə qədərdir, görüm.” Yetmiş illik əsarətdən sonra Yerusəlimin yenidən qurulmasının tarixi və 1798-ci ildə başlayıb 1844-cü ildə üçüncü mələk gəldikdə üsyanla başa çatan tarix, hər ikisi 11 sentyabr 2001-ci ildə başlayan işi müəyyən edir.

Cənub padşahlığı, Yerusəlim şəhəri və padşah Davud hamılıqla Allahın xasiyyətinin təzahür etməli olduğu “baş”dır. Şimal padşahlığı isə “bədəni” təmsil edir və Rəbb bir daha “Yerusəlimə mərhəmət göstərməyi”, onu “təsəlli etməyi” və yenidən onu “seçməyi” qərara alanda, O, yüz qırx dörd min nəfərin möhürlənməsini nəzərdə tutur; bu, Laodikeyanın ölü quru sümüklərinin birləşdirilməsini və bundan sonra həmin sümüklərin qüdrətli bir ordu olaraq dirçəldilməsini də əhatə edir.

Bu iş Hizqiyalın otuz yeddinci fəslində təsvir olunur və əhd vədini — Onun qanununu yüz qırx dörd min nəfərin ürəkləri və zihinləri üzərinə yazmaq vədini — yerinə yetirmək işinin bənzətməsini təqdim edən şimal və cənub padşahlıqları ilə təmsil edilir. İki çubuqdan biri, yalnız biri baş olaraq müəyyən edilir; və əgər inanırsınızsa, əgər gözləriniz görə bilir və qulaqlarınız anlaya bilirsə, bu, digər çubuğu bədən olaraq müəyyən edir.

Bu tədqiqatı növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

Məsihin Özü tərəfindən qoyulmuş təməl üzərində həvarilər Allahın kilsəsini qurdular. Müqəddəs Yazılarda məbədin inşası obrazından kilsənin qurulmasını təsvir etmək üçün tez-tez istifadə olunur. Zəkəriyyə Rəbbin məbədini tikəcək Budaq kimi Məsihə işarə edir. O, başqa millətləri də bu işdə kömək edənlər kimi xatırladır: “Uzaqda olanlar gəlib Rəbbin məbədini tikəcəklər”; Yeşaya isə bəyan edir: “Yadellilərin oğulları divarlarını tikəcəklər”. Zəkəriyyə 6:12, 15; Yeşaya 60:10.

Bu məbədin tikilməsi haqqında yazarkən, Peter belə deyir: “İnsanlar tərəfindən həqiqətən rədd edilmiş, lakin Allah tərəfindən seçilmiş və qiymətli olan diri Daşa yaxınlaşaraq, siz də diri daşlar kimi ruhani bir ev, müqəddəs kahinlik olaraq bina edirsiniz ki, İsa Məsih vasitəsilə Allaha məqbul olan ruhani qurbanlar təqdim edəsiniz.” 1 Peter 2:4, 5.

“Yəhudi və bütperəst dünyanın daş karxanasında həvarilər bünövrə üzərinə qoyulmaq üçün daşlar çıxararaq zəhmət çəkirdilər. Pavlus Efesdəki imanlılara məktubunda belə dedi: ‘Buna görə də artıq siz yadellilər və qəriblər deyilsiniz, müqəddəslərlə birlikdə həmyerlilər və Allahın ev xalqısınız; həvarilərin və peyğəmbərlərin bünövrəsi üzərində bina edilmisiniz; İsa Məsihin Özü isə baş guşə daşıdır; bütün bina Onda bir-birinə uyğun şəkildə birləşdirilərək Rəbdə müqəddəs məbədə çevrilir; siz də Ruh vasitəsilə Allahın məskəni olmaq üçün Onda birlikdə bina edirsiniz.’ Efeslilərə 2:19–22.”

“Və Korinflilərə belə yazdı: «Mənə verilmiş Allahın lütfünə görə, müdrik bir baş inşaatçı kimi təməli qoydum, başqası isə onun üzərində tikir. Lakin hər kəs onun üzərində necə tikdiyinə diqqət etsin. Çünki qoyulmuş olandan, yəni İsa Məsihdən başqa, heç kəs başqa bir təməl qoya bilməz. İndi əgər kimsə bu təməl üzərində qızıl, gümüş, qiymətli daşlar, ağac, ot, saman tikərsə, hər kəsin işi aşkar olacaq; çünki o gün bunu bəyan edəcəkdir, ona görə ki, odla zühur edəcək; və od hər kəsin işinin nə cür olduğunu sinayacaqdır.” 1 Korinflilərə 3:10–13.

“Həvarilər möhkəm bir təməl üzərində, əsrlərin Qayası üzərində bina edirdilər. Onlar bu təmələ dünyadan yonub çıxardıqları daşları gətirdilər. İnşaatçılar maneəsiz zəhmət çəkmədilər. Onların işi Məsihin düşmənlərinin müqaviməti üzündən son dərəcə çətinləşdirilmişdi. Onlar yalançı bir təməl üzərində bina edənlərin mövhumatı, qərəzi və nifrəti ilə mübarizə aparmalı idilər. Kilsənin inşaatçıları kimi çalışanların çoxunu Nehemya günlərində divarı tikənlərə bənzətmək olardı; onlar haqqında belə yazılmışdır: ‘Divarı tikənlər, yük daşıyanlar və yükləyənlərdən hər biri bir əli ilə iş görür, o biri əli ilə isə silah tuturdu.’ Nehemya 4:17.” Həvarilərin İşləri, 595–597.